

Bilda ungdomskommitté i förening

Detta dokument är framtaget av Gymnastikförbundet Östs ungdomskommitté (UnK) för att ge stöd till föreningar som vill starta en ungdomskommitté.

Varför?

“En stor del av den idrott vi är vana vid idag har formats av vuxna, för vuxna, och den växte fram i ett samhälle som är olikt dagens. För att se till att idrottsrörelsen bedriver en verksamhet på barns och ungas villkor behöver vi se över verksamheten och göra nödvändiga förändringar.”

[Riksidrottsförbundet riktlinjer för barn – och ungdomsidrott](#) (sida 3)

Syftet med att bilda ungdomskommitté i förening är att ge ungdomar inflytande och delaktighet, för att kunna driva frågor som rör unga ledare och gymnaster. Genom att skapa en ungdomskommitté hoppas vi att unga aktiva inspireras att göra föreningen till en bättre och tryggare plats, samt att det skapar ett förtroende bland unga att deras röst har betydelse för hur verksamheten styrs. Med ungdomskommittén stärker vi ungdomars röst vilket skapar en miljö anpassad efter gymnasternas och ledarnas behov.

”Eftersom barn oftast saknas ur styrelserummen saknar de möjlighet att vara med och bestämma om sin föreningsverksamhet”

[Barnkonventionen och föreningsidrotten](#) (sida 47)

En ungdomskommitté är en viktig del av arbetet mot en idrottsrörelse mer i linje med Barnkonventionen. Barnkonventionen ([Barnkonventionen](#) artikel 12) betonar att barn och ungdomar har rätt att uttrycka sina åsikter och att de ska respekteras, att de har rätt att vara delaktiga och ges inflytande i verksamheter som rör dem. Det poängteras också att “alla barn har rätt att känna sig delaktiga i sin förening” ([Barnens spelregler](#) avsnitt 7)

“En bra barn- och ungdomsverksamhet är en verksamhet som är välkomnande, trygg och som präglas av delaktighet och de aktivas egen lust att lära och utvecklas. Barn och ungas bästa ska vara det som styr verksamhetens beslut och prioriteringar.” ([Riksidrottsförbundet riktlinjer för barn – och ungdomsidrott](#))

Förhoppningen är att bildandet av fler ungdomskommittéer kommer att påverka gymnastiken i en positiv riktning i linje med [Svensk Gymnastik Vill](#), som har en målbild att år 2028 ha öppna och innovativa föreningsmiljöer med en inkluderande gymnastikrörelse. Målet för Svensk Gymnastik Vill är dessutom att gymnastiken ska ha en positiv och pådrivande kraft i samhället och ju fler ungdomskommittéer som startas upp och fler ungdomar som engagerar sig, desto större chans är det att vi når dit.

Vilka uppgifter kan en ungdomskommitté ha?

- Driva frågor som rör ungdomar, föreningen, och barn som är svåra att ta upp som enskild individ
- Diskuterar och framför förslag för utveckling/förbättring
- Engagera ungdomar och ger dem möjligheter att utvecklas
- Kan vara till hjälp och underlätta för styrelse/verksamhetsansvarig, exempelvis hjälpa till med vissa uppgifter som de inte hinner med
- Hjälpa styrelsen i sitt arbete att göra föreningen till en bättre plats för alla
- Ge ungdomar en röst i föreningen samt lättare kunna kommunicera mellan ungdomar och vuxna
- Skapa gemenskap, samverkan och utbyte mellan unga och vuxna
- Ge styrelsen en bättre inblick i de ungas arbete och tankar
- Förbereda ungdomar för en roll som organisationsledare

Vem?

Den regionala ungdomskommittén uppmuntrar till att försöka få en sammansättning av personer med olika bakgrunder, åldrar och kön, samt från olika discipliner för att få en så stor bredd som möjligt.

Storlek på kommittén

Arbetet i en ungdomskommitté ska upplevas som lustfyllt även om det ibland kan vara tyngre perioder med mer arbete, därför rekommenderas att ungdomskommittén ska bestå av ca 5-8 personer. Det är viktigt att ungdomarna inte känner att arbetet tar för mycket tid och kraft så att de väljer att sluta.

Stödpersoner

Ungdomskommittén bör ha en person i styrelsen som är ansvarig för kommittén och kontakten mellan kommitté och styrelse, alternativt att barn- och ungdomsansvarig i föreningen är ansvarig för kommittén.

Val av nya representanter

När ungdomskommittén söker nya medlemmar ska alla i föreningen informeras så att alla får en chans att engagera sig och få sin röst hörd. Intresserade kan då skicka in en motivering och kommittén väljer i dialog med ungdomsansvarig sedan den mest passande, utifrån att få en kommitté med så mycket bredd som möjligt.

När?

Det är bra att utforma en ungdomskommitté i början på höstterminen eftersom Gymnastikförbundet Öst planerar in en träff för alla kommittéer under vårterminens slut. Detta ger varje kommitté och dess medlemmar en chans att etablera sig inom egen förening och finna sig i respektive roller innan regionens stora möte. GF Östs egen ungdomskommitté ser gärna även att varje kommitté anordnar en egen träff för ungdomar inom föreningen, och efter det deltar på det regionala mötet.

Vad?

En ungdomskommitté kan ha flera olika uppdrag och ansvar. Det är viktigt att lyssna in ungdomskommittén så att de får vara med och bestämma vad de vill göra, samtidigt som det kan vara viktigt att ha ett uppstartsprojekt åt ungdomskommittén. Detta då de genom uppstartsprojektet kan lära känna varandra och formerna för kommittéarbete.

Planera träffar för unga i föreningen

Ett förslag på uppdrag är att planera en aktivitet eller träff för unga i föreningen. Denna träff kan ha som syfte att stärka gemenskapen, känslan av delaktighet och höja rösterna från föreningen. Ungdomskommittén ansvarar för att anordna och marknadsföra träffen. Förslagsvis kan träffen ha ett tema, som exempelvis psykiskohälsa hos gymnaster, förbättringsmöjligheter i föreningen eller stärkande gemenskap.

Vara ett bollplank mot föreningens styrelse

Ett viktigt uppdrag är att vara ett bollplank, de ungas röst, gentemot styrelsen. Hur det praktiskt genomförs är upp till föreningens styrelse och ungdomskommittén att gemensamt komma fram till. Ett förslag är att en ungdom adjungeras in på styrelsemöten och således får vara med och lyssna in vad som sägs. Det behöver inte vara samma ungdom varje styrelsemöte, utan det kan vara ett roterande schema.

Ett annat förslag är att någon från styrelsen är med på ungdomskommitténs sammanträden.

Bestämma profilprodukter till föreningen

Ett bra och tydligt uppdrag som skulle kunna agera uppstartsprojekt är att ungdomskommittén får ta fram en profilprodukt till föreningen. De får då diskutera fram till bra produkt som skulle komplettera befintligt sortiment samt reflektera kring prissättning och budget.

Hur?

Här kommer en vägledning i hur det kan gå till att starta en ungdomskommitté i en förening. En förenklad checklista finns under nästa rubrik.

1. Förberedelser

Ta del av material

Läs igenom dokumentet från ungdomskommittén där det lyfts fram varför ungdomskommittén behövs inom en förening. Det finns även bifogat och länkat läsmaterial som vi anser vara värt att ta del av.

Barn- och ungdomsansvarig

Varje förening inom gymnastiken ska ha en barn- och ungdomsansvarig enligt [Anvisningar för barn och ungdomsgymnastik](#). Barn- och ungdomsansvarig inom föreningen rekommenderas vara en del av bildandet av ungdomskommittén. Om denna person inte ingår i föreningens styrelse så är det gynnsamt att det också finns ett samarbete mellan barn- och ungdomsansvarig tillsammans med styrelsemedlem.

Barn- och ungdomsansvarig kan ansvara för att skicka ut information samt intresseanmälan för bildandet av själva kommittén. Om olika discipliner utövas inom föreningen så bör det strävas efter att få alla discipliner att representeras lika. Det är också av vikt att försöka se till att könen representeras på bästa sätt inom kommittén. Intresseanmälan och färdig samling av intresserade rekommenderas vara färdigt någon gång under tidig hösttermin.

2. En första träff

Den första träffen som anordnas rekommenderar vi äger rum i mitten på höstterminen, förslagsvis i oktober. Det är bra om träffen blir något längre alternativt att kommittén ses två gånger tätt inpå för att diskutera dessa punkter:

Dela ut roller

Medlemmar inom kommittén träffas tillsammans vid den 'första träffen' och ska i första hand dela ut roller bland sig själva. Detta för att få en tydligare bild om vad själva kommittén är, samt vad som förväntas av varje individ vid framtida träffar.

- **Ordförande**

Ordföranden förväntas planera, skapa dagordning och kalla till möten med föreningens ungdomskommitté. Ordföranden leder även mötet och tillser att frågor och åsikter lyfts från kommitténs medlemmar, samt att dessa protokollförs.

Dessutom har ordföranden i uppgift att återkoppla det som lyfts under mötet med föreningens barn- och ungdomsansvarig eller ansvarig styrelsemedlem.

- **Vice ordförande**

Det är fördelaktigt om det utses en vice ordförande alternativt att ha två ordföranden. Uppdraget går ut på att stödja kommitténs ordförande i sitt

pedagogiska ledarskap. Vice ordförande behöver kunna utföra arbetsuppgifter när ordinarie ordförande inte kan, samt agera som en högra hand för ordförande, om så önskas.

- **Sekreterare**

Kommittén behöver även en sekreterare som protokollför enligt styrdokument för en dagordning. Detta bör laddas upp någonstans där resterande medlemmar kan ta del av mötesanteckningar. Sekreterare kan väljas på en längre tid eller alternera vid varje möte.

- **Justerare**

Detta uppdrag går ut på att läsa igenom sekreterarens protokoll efter varje träff och godkänna det som står. Justerare kan väljas på en längre tid eller alternera vid varje möte.

- **Ledamot i ungdomskommittén**

Ledamotens främsta uppgift är att agera språkrör genom att samla in åsikter och information från föreningens ungdomar för att sedan lyfta dessa under mötet. En ledamot deltar i kommitténs beslutsfattande med hänsyn till åsikter från föreningens ungdomar och med ett intresse att i så stor mån som möjligt gynna föreningens utveckling. Denna roll delas ut till de medlemmar som inte har tilldelats en av de ovanstående rollerna.

Förväntningar

Vid den första träffen bör även gruppen diskutera förväntningarna som kommer från regionala ungdomskommittén, sin egna föreningsstyrelse, samt dela med sig av egna förväntningar.

Ungdomskommittéer i respektive föreningar förväntas av Gymnastikförbundet via UnK-Öst att (i linje med nyckelfaktorer i Svensk Gymnastik Vill):

- Utgå från barnrättsperspektivet.
- Uppmuntra utövarnas inre drivkraft.
- Ta hänsyn till individuell utveckling.
- Träna smart och ha tålamod.
- Vårda och utveckla ett brett utbud.
- Säkerställa välutbildade och kompetenta ledare.
- Bedrivas i anpassade och utvecklande fysiska miljöer.
- Bestå av välmående föreningar.
- Arbeta med kvalitetssäkrade strukturer.
- Ständigt utvecklas.

Här spelar en ungdomskommitté en viktig roll. Ungdomskommittén finns inom föreningar för att säkerställa att unga aktiva och ledare skall uppmuntras av en inre drivkraft och jobba för att uppnå dessa nyckelfaktorer. En välmående förening är en vars deltagare känner sig nöjda, representerade och hörda. Enligt Barnens Spelregler av Bris och Riksidrottsförbundet, punkt 7, skall alla barn ha rätt att känna sig delaktiga i sin förening.

Syfte och mål för ungdomskommittén

Under kommitténs möte bör mål och syfte för föreningens ungdomskommitté formuleras, dessa kan vara både långsiktiga och kortsiktiga. Målen kan vara individuellt för föreningen,

men mål som samspelar med Gymnastikförbundets målsättningar kan med fördel också sättas. Information kring förbundets mål finns under Svensk Gymnastik Vill - Nyckelfaktorer.

Vad ska hända härnäst?

Kommittén får i uppdrag att ta fram ett årshjul för kommande termin. En träff för föreningens unga aktiva samt ledare är rekommenderat att ske en under kommande, se titel '2. Träff inom förening' för mer information.

3. Träff för föreningens unga aktiva samt ledare

Träff (förslagsvis april)

Träffen för alla ledare anordnades av kommitté tillsammans med styrelsen. Aktiviteter på träffen kan vara valfria men vi ger exempel på några:

- Diskussion i mindre grupper. Skriv frågor som berör ens roll som ungdom i föreningen. Exempelvis
- "Har du någonsin känt att du har behandlats annorlunda på grund av din ålder?"
- "Har du någonsin (om du är ledare) känt dig mindre lyssnad på av dina gymnaster jämfört med dina ledare?"
- "Känner du att du har en bra kontakt med föreningens styrelse?"
- Bäst i test-lekar.
- En lunch/middag/fika
- En inspirationsföreläsning, exempelvis en tränare, inom eller utanför föreningen, med hög erfarenhet som kan dela med sig av tips eller erfarenheter.

Utvärderingsformulär

Ungdomskommittén rekommenderas att skicka ut ett återkopplingsformulär till de ungdomar som deltagit under träffen. Formuläret kan exempelvis innehålla frågor kring:

- Intresse att gå med i kommittén
- "Vad fungerar bra i föreningen?"
- "Vad kan utvecklas i föreningen?"
- "Hade träffen ett bra upplägg?"
- "Är en liknande träff något föreningen borde fortsätta med?"
- Övriga frågor från deltagare

Utvärdering av träff

Kommittén träffas några veckor efter föreningens ungdomsträff för att gå igenom dagen. Vad funkade bra? Vad funkade mindre bra? Gå igenom svar på återkopplingsformuläret. Se över om ni behöver ändra några av de uppsatta målen efter att ni utvärderat träffen.

4. Samverkan med föreningens styrelse

Om det finns möjlighet för föreningens ungdomskommitté att delta och representera sig själva på ett styrelsemöte så rekommenderas det starkt. I detta fall bör två representanter

från kommittén närvara på mötet. Det är också bra om det går att göra tvärtom, att två representanter från styrelsen är med på ungdomskommitténs möte.

5. Regional samverkan – Gymnastikförbundet Östs ungdomskommitté bjuder in till träff för ordförande (alternativt representanter)

För respektive förenings kommittéordförande och vice ordförande kommer möjligheten finnas att delta på en gemensam ordförandeträff, anordnad av Gymnastikförbundet Östs ungdomskommitté. Träffen fungerar som ett forum för ordförande från olika föreningar att diskutera hur respektive ungdomskommitté arbetar, samt som en plats för inspiration kring frågor att driva inom sin förening.

Träffen planeras in mot slutet av vårterminen, så möjligheten finns att påbörja arbetet mot nya mål innan höstterminens start.

CHECKLISTA – bilda ungdomskommitté i förening

1. Förberedelser

- ☐ Engagera barn- och ungdomsansvarig
- ☐ Skicka ut info till föreningen
- ☐ Skicka ut intresseanmälan

2. Första träffen

- ☐ Dela ut roller
- ☐ Läs igenom förväntningar – samla in egna
- ☐ Planera träff för ungdomar i föreningen
- ☐ Mål & syfte
- ☐ Planera årshjul

3. Träff för ungdomar i föreningen

- ☐ Genomföra
- ☐ Utvärdering – diskutera formulär
- ☐ Se över mål

4. Samverkan med föreningens styrelse

- ☐ Delta på styrelsemöte

5. Regional samverkan på UnKs årliga möte

- ☐ Delta på träff för ordförande (representanter)